

DRONNING MAUDS MINNE, HØGSKOLEN
Th. Owesens gate 18
7044 Trondheim

Ny del II til Læreplanverket for Kunnskapsløftet Høringsuttalelse om *Prinsipper for opplæringen*

Innledning

Dronning Mauds Minne, Høgskole for førskolelærerutdanning ser positivt på utkastet til *Prinsipper for opplæringen* som vi fikk tilsendt i brev av 07.03.06 fra Kunnskapsdepartementet. Vi mener at utkastet har et klart sosiokulturelt og samhandlende perspektiv på læring gjennom at et inkluderende fellesskap betraktes å være kilden til barns kunnskapstilegnelse og læring. Det hevdes i teksten at den offentlige fellesskolen skal bygge på og ivareta mangfoldet i barnegruppa. Vi mener disse prinsippene er gode som en plattform for å utvikle en bred basiskompetanse hos de som er under utdanning. Ved vår høgskole vil vi på generelt grunnlag hevde at forslaget som foreligger er godt.

Vår uttalelse vil bære preg av at vår høgskole har ansvar for førskolelærerutdanning, og det er derfor naturlig at vi også relaterer de ovenfor nevnte prinsippene til *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* (2006).

Mangfold og livslang læring

På side 1 i *Prinsipper for opplæringen* finner vi formuleringen om at den offentlige fellesskolen skal bygge på og ivareta mangfoldet. På samme side påpekes det at skolen skal legge til rette for livslang læring. I denne sammenheng er det naturlig for oss å vise til at *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* (2006:13) bruker begrepet *danning*. Vi mener dette begrepet er velegnet for å få fram at læringen er livslang, indremotivert og bygger på et bredt syn på læring og utvikling.

Sosial og kulturell kompetanse

Både den gamle og nye rammeplanen for barnehagen har vektlagt barns sosiale kompetanse. Derfor noterer vi med tilfredshet at man også i skolen vil legge til rette for at elevene skal lære seg å samhandle og håndtere problemer og konflikter. Her kunne nok også fenomenet mobbing vært inkludert i omtalen på side 2. I denne forbindelse er barns vennskap

en viktig forebyggende faktor. Derfor kunne også det andre avsnittet under overskriften "Sosial og kulturell kompetanse" avsluttes med at den siste setningen lyder: "Opplæringen skal bidra til utvikling av sosial tilhørighet, *vennskap* (vår utheving) og mestring av ulike roller i samfunns- og arbeidslivet og i fritiden."

Positiv og realistisk selvoppfatning

Nederst på side 2 er det også fra vår side verdt å understreke betydningen av sammenhengen mellom lærelyst og en positiv og realistisk selvoppfatning av egne talenter og muligheter. Men en slik selvoppfatning forutsetter også at elevene får en tilpasset opplæring og mange muligheter til å lykkes med skolearbeidet. Betydningen av individuelle mål i opplæringen er derfor viktig å få fram i en slik prinsippklæring. Dette kan betones enda sterkere nederst på side 3.

Tilpasset opplæring

Den tilpassede opplæringen forutsetter at lærerne kjenner elevene godt. Det krever at lærere bruker ulike metoder for å kartlegge elevenes situasjon og forutsetninger. I så måte savnes en omtale av lærernes muligheter for å bruke bl.a. observasjoner, intervju og andre metoder for å skaffe seg best mulig forståelse av elevenes situasjon og behov. Dette kunne vært flettet inn på øvre del av side 4.

Læreres og instruktørers kompetanse og rolle

I tredje avsnitt på side 4, står følgende:

"Læreres og instruktørers samlede kompetanse består av flere komponenter der faglig kyndighet, evne til å formidle faget, evne til å organisere læringsarbeidet og kunnskap om vurdering og veiledning står sentralt".

Vi mener også at dette er viktige kompetanseområder en lærer skal besitte. Men det som savnes her er nødvendigheten av at lærere også har kunnskap om barns språk og hvordan de på best mulig måte kommuniserer med barn generelt og med det enkelte barn spesielt.

Videre står det under overskriften "Samarbeid med hjemmet" første avsnitt:

"En forutsetning for godt samarbeid er god kommunikasjon".

Ved vår høgskole er det en felles oppfatning at barn generelt er godt rustet og motivert for å lære når de omgås voksne som er trygge og forutsigbare. God kommunikasjon er dermed ikke bare viktig i samarbeidet mellom skolen og hjemmet, men også for samarbeidet mellom lærer og elev. Når voksne i samvær med barn viser at de er lydhøre over for barnas initiativer, at de lytter til det de har å si og når de forsøker å forstå hvorfor barna gjør som de gjør, er dette med på å skape gode og stimulerende læringsmiljøer.

Etter vår mening bør det presiseres i *Prinsipper for opplæringen* at lærere skal ha kunnskap om kommunikativ samhandling med barn. Læreren skal, som allerede nevnt, ha faglig kyndighet, kunne formidle fag, organisere læringsarbeid samt kunne vurdere å veilede. I tillegg til dette bør læreren ha generell kunnskap om barns språk og språkutvikling, samt fremvise en reflekterende holdning til seg selv og sin kommunikasjonsform i samvær med det enkelte barn. Dette vil være viktig både med tanke på å kunne gi det enkelte barn tilpasset opplæring samt for å lykkes i å skape et inkluderende fellesskap. I et inkluderende fellesskap med rom for mangfold og ulikheter i barnegruppa, vil det være behov for lærere som blant annet gir tid og rom til spontane samtaler initiert av ungene. Skolen og læringsmiljøet vil også, etter vår mening, være tjent med å ha voksne som har en anerkjennende og bekreftende holdning til barns mangfoldige uttrykksform.

En lærer med generell og god kunnskap om barns språk vil også ha forutsetninger for å lykkes godt når det gjelder elevmedvirkning. Lærere som i tillegg også har en reflekterende holdning til eget språk og til seg selv i samvær med barn, vil bedre kunne gi elevene opplevelsen av selv å medvirke i beslutninger som gjelder deres egen læring (Se fjerde avsnitt på side 3).

God kommunikasjon med hjem og barnehage

I barnehagen er det lange og gode tradisjoner for godt samarbeid mellom hjem og barnehage. Vi mener at en burde vektlegge dette samarbeidet sterkere i *Prinsipper for opplæringen*. Det hadde også vært ønskelig med en sterkere understreking av samarbeidet mellom barnehage og skole (side 5).

På tross av disse kommentarene vil vi i all hovedsak støtte det forslaget som er lagt fram.